

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ
ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΠΣ)
2017-2018

ΡΕΘΥΜΝΟ
2019

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

**Εσωτερική Αξιολόγηση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ)
του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης**

Πανεπιστήμιο Κρήτης

2017-2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....	3
1.1	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ	3
1.2	ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΠΣ	3
2	ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ	4
2.1	ΑΡΧΗ 1. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ	4
2.2	ΑΡΧΗ 2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	4
2.3	ΑΡΧΗ 3: ΦΟΙΤΗΤΟ-ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	6
2.4	ΑΡΧΗ 4: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ, ΣΤΑΔΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ.	7
2.5	ΑΡΧΗ 5: ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	7
2.6	ΑΡΧΗ 6: ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	8
2.7	ΑΡΧΗ 7: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ.....	10
2.8	ΑΡΧΗ 8: ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	11
2.9	ΑΡΧΗ 9: ΣΥΝΕΧΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	11
2.10	ΑΡΧΗ 10: ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	12

1 Πληροφορίες σχετικά με την διαδικασία

1.1 Διαδικασία και υλικό τεκμηρίωσης

Η ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Κρήτης είχε στη διάθεσή της το Φάκελο του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης και όλα τα ιστορικά στοιχεία που διαθέτει το Πανεπιστήμιο για το Τμήμα, σχετικά με φοιτητές, επιδόσεις σε έρευνα και διδασκαλία, διαχειριστικά θέματα οργάνωσης και λειτουργίας και όλα τα στοιχεία σε επίπεδο Πανεπιστημίου σχετικά με υποδομές και διαδικασίες του Πανεπιστημίου. Η ΜΟΔΙΠ στην εσωτερική αξιολόγηση χρησιμοποίησε τη συνιστώμενη δομή της αναφοράς για την Επιτροπή Αξιολόγησης και τη συμμόρφωση με τις δέκα ζητούμενες βασικές αρχές.

1.2 Ταυτότητα του ΠΠΣ

Ιστορικό: Το Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης (ΠΤΠΕ) ανήκει στη Σχολή Επιστημών Αγωγής και άρχισε να λειτουργεί κατά το ακαδημαϊκό έτος 1987-1988 με την επωνυμία «Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών». Το 2001 μετονομάστηκε σε «Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης» χωρίς μεταβολή του γνωστικού του αντικειμένου.

Περιοχή Δραστηριοποίησης: Το ΠΤΠΕ δραστηριοποιείται στην εκπαίδευση σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, στην έρευνα και καινοτομία στις Επιστήμες της Αγωγής και ειδικότερα σε θέματα Προσχολικής Παιδαγωγικής, Εκπαίδευσης Εκπαιδευτικών, Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης, Ανάπτυξης του Παιδιού καθώς και Διδακτικής Μεθοδολογίας και Μάθησης.

Διάρκεια και Δίπλωμα: Το ΠΠΣ έχει διάρκεια 4 ετών και οδηγεί στην απονομή Πτυχίου στην Παιδαγωγική (BSc in Education).

Τομείς Απασχόλησης Αποφοίτων: Το ενιαίο πτυχίο του ΠΤΠΕ παρέχει στον κάτοχό του τη δυνατότητα να εργάζεται πρωτίστως ως εκπαιδευτικός λειτουργός παιδιών προσχολικής ηλικίας σε δημόσια και ιδιωτικά νηπιαγωγεία. Σε ό,τι αφορά στις επαγγελματικές προοπτικές των πτυχιούχων του ΠΠΣ του Τμήματος, οι απόφοιτοι έχουν επιπλέον τη δυνατότητα να απασχοληθούν επαγγελματικά σε μια μεγάλη ποικιλία ιδρυμάτων που σχετίζονται με την αγωγή και την εκπαίδευση παιδιών (π.χ. παιδικούς σταθμούς, κατασκηνώσεις, μουσεία, ξενοδοχεία, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης, ιδρύματα παιδικής πρόνοιας, ερευνητικά κέντρα, κ.ά.). Επίσης, το πτυχίο του Τμήματος δίνει τη δυνατότητα στους αποφοίτους να πραγματοποιήσουν μεταπτυχιακές σπουδές σε γνωστικά αντικείμενα συναφή με την εκπαίδευση, την ανάπτυξη του παιδιού και γενικότερα τις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες.

Αριθμοί: Το Τμήμα αριθμεί το 2017-18 περίπου 1200 προπτυχιακούς φοιτητές, 123 μεταπτυχιακούς φοιτητές, 26 υποψήφιους διδάκτορες, 28 μέλη ΔΕΠ, 3 μέλη Γραμματείας, 1 μέλος ΕΤΕΠ, 3 μέλη ΕΕΔΙΠ και 1 μέλος ΕΔΙΠ. Το Τμήμα διαθέτει αρκετά καλές και σε ικανοποιητικό βαθμό διατηρημένες υποδομές στους χώρους του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Γάλλο και πρόσβαση σε όλες τις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου στην ίδια περιοχή.

Σύσταση: Συνιστάται η μείωση των εισαγόμενων σπουδαστών ετησίως κατά 40%. Η πλειοψηφία των μελών ΔΕΠ αφιερώνει πολλές ώρες το χρόνο στην προπτυχιακή εκπαίδευση (μαθήματα, διδακτικές ασκήσεις, σεμινάρια, παρακολούθηση πτυχιακής εργασίας). Δεν υπάρχουν πολλά που μπορεί να κάνει το Τμήμα προς την κατεύθυνση της βελτίωσης του λόγου των εκπαιδευτικών/φοιτητών, επειδή ο αριθμός των φοιτητών που εγγράφονται στο Τμήμα κάθε χρόνο αποφασίζεται από την Πολιτεία. Εάν από το Τμήμα ζητηθεί να συμβάλλει ουσιαστικά στην ενίσχυση του προγράμματος Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας του Πανεπιστημίου Κρήτης, θα απαιτηθεί περισσότερο διδακτικό προσωπικό για να εξυπηρετήσει με τη δέουσα ποιότητα και την ανάγκη αυτή. Ως εκ τούτου, θα χρειαστεί να δοθούν περισσότερες θέσεις ΔΕΠ στο Τμήμα.

2 Συμμόρφωση με τις Αρχές

2.1 Αρχή 1. Πολιτική Διασφάλισης Ποιότητας της Ακαδημαϊκής Μονάδας

Το Τμήμα έχει ορίσει και χρησιμοποιεί διαδικασίες που διασφαλίζουν την ποιότητα του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ):

- Με την παρακολούθηση από την Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών της υλοποίησης του ΠΠΣ
- Με τη συνεχή παρακολούθηση και εσωτερική αξιολόγηση του ΠΠΣ από την Ο.Μ.Ε.Α. και την Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών, αρχής γενομένης από το 2007-08 και κατόπιν, με την ετήσια ενημέρωση των βασικών στατιστικών στοιχείων της εσωτερικής αξιολόγησης, από το 2009 έως το 2013 (αναρτημένα στον ιστότοπο του Τμήματος)
- Με την επιδίωξη και επίτευξη της φοιτητοκεντρικής μάθησης μέσω των ποικίλων διδακτικών μεθόδων (διαλέξεις, εργαστηριακές διδασκαλίες ή συνδυασμός) και με τη χρήση των νέων τεχνολογιών
- Με την απρόσκοπτη υλοποίηση της κινητικότητας διδασκόντων και φοιτητών από και προς το Τμήμα μέσω Erasmus, επιτυγχάνοντας την αλληλεπίδραση με άλλα πανεπιστήμια του εξωτερικού
- Με την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του διδακτικού έργου των διδασκόντων του Τμήματος μέσω ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές
- Με την προώθηση του ερευνητικού έργου των διδασκόντων του Τμήματος (π.χ. συμμετοχή σε επιστημονικά συνέδρια ή/και σε ερευνητικά προγράμματα, διοργάνωση επιστημονικών συνεδρίων ή ημερίδων, δημοσίευση μελετών σε επιστημονικά περιοδικά, συγγραφή βιβλίων. Το Τμήμα εκδίδει ηλεκτρονικό επιστημονικό περιοδικό των Επιστημών της Αγωγής υπό την αιγίδα του ΕΚΤ)
- Με τη συμμετοχή σε εξωτερικές αξιολογήσεις του Τμήματος από την ΑΔΙΠ ή από διεθνείς οργανισμούς (π.χ. Umutilrank) με θετικά αποτελέσματα
- Με τη διασύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα μέσω της συμμετοχής των φοιτητών σε ερευνητικά προγράμματα
- Με την απορρόφηση αποφοίτων από την αγορά σε ιδιωτικά εκπαιδευτήρια προσχολικής εκπαίδευσης, σε μουσεία ή κέντρα προσχολικής αγωγής
- Με την επιδίωξη επικοινωνίας (μέσω newsletter στον ιστότοπο του Τμήματος) με αποφοίτους, ώστε οι τελευταίοι να ενημερώνονται για τις επιστημονικές/ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος και να εκφράζουν την άποψή τους για το ΠΠΣ του Τμήματος.

Σύσταση: Καμία

2.2 Αρχή 2. Σχεδιασμός και Έγκριση των Προγραμμάτων Σπουδών

Το ΠΤΠΕ λειτουργεί από το 1987-88 και χορηγεί πτυχίο που παρέχει στον κάτοχό του τη δυνατότητα να εργάζεται ως εκπαιδευτικός λειτουργός στην προσχολική εκπαίδευση ή/και να πραγματοποιήσει μεταπτυχιακές σπουδές στις Επιστήμες της Αγωγής.

Η στρατηγική του Τμήματος συνάδει με τη στρατηγική του Πανεπιστημίου Κρήτης. Το ΠΤΠΕ επιδιώκει τη δημιουργία ενός σύγχρονου και ακαδημαϊκού περιβάλλοντος και την κατάρτιση επαγγελματιών εκπαιδευτικών και νέων επιστημόνων με την υιοθέτηση των καλύτερων διεθνών πρακτικών, την εξωστρεφή λειτουργία και την επιδίωξη της αριστείας και της καινοτομίας. Συγκεκριμένα, το ΠΤΠΕ επιδιώκει:

- τον εκσυγχρονισμό και την επικαιροποίηση του ΠΠΣ βάσει των νέων τάσεων των Επιστημών της Αγωγής
- την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων με ανταλλαγές διδασκόντων και φοιτητών με τη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα μέσω του ERASMUS+

- τη συμμετοχή των φοιτητών σε ερευνητικές δραστηριότητες μέσω της υποχρεωτικής εκπόνησης πτυχιικών εργασιών
- τον επαγγελματικό προσανατολισμό των φοιτητών μέσω της υποχρεωτικής συμμετοχής τους στην Πρακτική Άσκηση, διάρκειας 5 εξαμήνων
- τη διοργάνωση σεμιναρίων/συνεδρίων/διαλέξεων για επιμόρφωση και επικαιροποίηση της γνώσης για την αρτιότερη κατάρτιση και ανταγωνιστικότητα των πτυχιούχων
- την αναβάθμιση και αύξηση των διαθέσιμων υποδομών (διδασκικών, εργαστηριακών, ερευνητικών) για τη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας και έρευνας
- την παρακολούθηση της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων του Τμήματος μέσω ερωτηματολογίων.

Η ύλη των μαθημάτων στο ΠΠΣ είναι ορθολογικά κατανομημένη στα εξάμηνα σπουδών, ενώ τα μαθήματα αντιστοιχούν σε Πιστωτικές Μονάδες (ECTS) αποτυπώνοντας με αυτό τον τρόπο τον φόρτο του κάθε εξαμήνου.

Για τα υποχρεωτικά μαθήματα κορμού (απαραίτητα στον φοιτητή για τη λήψη του πτυχίου του) το ΠΠΣ έχει ακολουθήσει βέλτιστες πρακτικές ομοειδών Τμημάτων -ελληνικών ή διεθνών- ή της National Association for the Education of Young Children. Παράλληλα, το ΠΠΣ προσφέρει τη δυνατότητα στον φοιτητή να επιλέγει μαθήματα από συγκεκριμένα πεδία επιστημονικών περιοχών (τακτική πολλών σύγχρονων προγραμμάτων σπουδών Προσχολικής Εκπαίδευσης) οικοδομώντας έτσι το ακαδημαϊκό προφίλ του και την κατεύθυνση που επιθυμεί να έχουν οι σπουδές του.

Το ΠΠΠΕ παρακολουθεί μέσω στατιστικών την πορεία των σπουδών των φοιτητών του και προβαίνει σε αναμόρφωση του ΠΠΣ λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των φοιτητών, τα σύγχρονα δεδομένα της έρευνας, τις εξελίξεις στον χώρο της Προσχολικής Εκπαίδευσης, τις κοινωνικές και πολιτισμικές αλλαγές στη χώρα μας, αλλά και την αξιολόγηση του τρέχοντος ΠΠΣ. Με στόχο τη βελτίωση και εναρμόνιση του ΠΠΣ προς ομοειδή προγράμματα σπουδών διεθνώς και υιοθετώντας τις υποδείξεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης του ΠΠΠΕ το 2013, το Τμήμα διαμόρφωσε το Πρόγραμμα Σπουδών του το 2014 (π.χ. ενέταξε στο ΠΠΣ μαθήματα Ειδικής Αγωγής, αύξησε τον αριθμό των προσφερόμενων σεμιναρίων).

Έχει παρατηρηθεί ότι, λόγω της χαμηλής βάσης εισαγωγής των φοιτητών στο Τμήμα κατά τα τελευταία έτη, έχει μειωθεί ο ρυθμός αποφοίτησης, καθώς το μαθησιακό υπόβαθρο των φοιτητών είναι σχετικά χαμηλό.

Η συστηματική παρακολούθηση της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων του Τμήματος έχει ανατεθεί σε αρμόδια Επιτροπή. Κατά τα έτη 2001-10 και 2015-16, τα δεδομένα από δύο συστηματικές προσπάθειες για τη διερεύνηση της απορροφητικότητας των αποφοίτων, αν και ελλιπή λόγω της μη συμμετοχής του συνόλου των πτυχιούχων, έδειξαν θετικές εκτιμήσεις. Λόγω της αποσπασματικότητας της συλλογής στοιχείων, το 2017-18 συστάθηκε στο Τμήμα Επιτροπή Παρακολούθησης Αποφοίτων με σκοπό τη μελέτη του συστηματικού τρόπου καταγραφής δεδομένων αναφορικά με τους αποφοίτους του Τμήματος και τη συνακόλουθη καταγραφή τους.

Σύσταση: Να ενθαρρυνθεί η τακτική συνεργασία μεταξύ πρωτοετών φοιτητών και ακαδημαϊκών συμβούλων, για τον εντοπισμό και την κατά το δυνατόν θετική αντιμετώπιση των ελλειμμάτων των εισαχθέντων φοιτητών.

2.3 Αρχή 3: Φοιτητο-κεντρική Μάθηση, Διδασκαλία, και Αξιολόγηση

Οι φοιτητές του Τμήματος το 2017-2018 έχουν ένα υπόβαθρο γνώσεων που προέρχεται κυρίως από την παρακολούθηση της θεωρητικής κατεύθυνσης, αν από αυτό το έτος (2017) και εξής οι φοιτητές μπορούν να προέρχονται από όλες τις κατευθύνσεις του Λυκείου.

Το ΠΤΠΕ συμπεριλαμβάνει στο Πρόγραμμα Σπουδών του **ποικίλους τρόπους διδασκαλίας και μάθησης**, στο πλαίσιο των οποίων ενισχύεται ο ανοιχτός διάλογος και η ανατροφοδότηση μεταξύ των φοιτητών και των διδασκόντων, ώστε να δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές να συζητούν τις ανάγκες και τις προσδοκίες τους. Οι παιδαγωγικές μέθοδοι του ΠΤΠΕ είναι ποικίλες και καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα μαθησιακών απαιτήσεων. Συμπεριλαμβάνουν την προγραμματισμένη διδασκαλία (διάλεξη), η οποία υλοποιείται κυρίως στην κατηγορία μαθημάτων που χαρακτηρίζονται ως «παραδόσεις» και συζήτηση μέσα στο αμφιθέατρο και στις μικρές σεμιναριακές ομάδες, την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση (ιδιαίτερα μέσα στις σεμιναριακές ομάδες, όπου οι φοιτητές αναλαμβάνουν την παρουσίαση του θέματος και το συντονισμό της συζήτησης), τη βιωματική μάθηση κυρίως μέσα από την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών στη διδακτική άσκηση, καθώς και τις ενεργητικές μεθόδους (ιδιαίτερα στα μαθήματα της ομάδας ΕΠΑ700 που συμπεριλαμβάνουν τη Μουσική, την Εικαστική και τη Φυσική Αγωγή). Κατά τη διδασκαλία στις παραδόσεις, οι διδάσκοντες αξιοποιούν τους πίνακες και τα ηλεκτρονικά μέσα προβολής (π.χ. χρήση εφαρμογών, όπως το Power Point) καθώς και τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής τάξης (e-class και e-learn) που προσφέρονται από τη Σχολή. Παράλληλα, υπάρχει ειδική μέριμνα ώστε ορισμένα μαθήματα να προσφέρονται και σε φοιτητές Erasmus με χρήση αγγλόφωνης ή/και άλλης ευρωπαϊκής γλώσσας και βιβλιογραφίας και εκπόνησης σχετικής εργασίας στα αγγλικά ή σε άλλη ευρωπαϊκή γλώσσα.

Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών γίνεται στα περισσότερα μαθήματα με τελική εξέταση (summative evaluation), η οποία συνήθως έχει τη μορφή γραπτής δοκιμασίας και σε ορισμένες περιπτώσεις προφορικής εξέτασης ή εξέτασης με τη βοήθεια ΗΥ (σε μαθήματα συναφή με τα ΤΠΕ). Σε άλλα μαθήματα εφαρμόζεται η μορφή της διαμορφωτικής αξιολόγησης (formative evaluation) με τη μορφή ενδιάμεσων προόδων ή με τη μορφή εργασιών και παρουσιάσεων κατά τη διάρκεια του μαθήματος (π.χ. σεμινάρια, διδακτικές ασκήσεις). Η αξιολόγηση της πτυχιακής εργασίας γίνεται από διμελή επιτροπή καθηγητών του Τμήματος. Η επίδοση των φοιτητών κατά την περίοδο 2017-18 ήταν ελαφρά χαμηλότερη σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Αξιοσημείωτη είναι η μικρή αλλά συστηματική πτώση του μέσου όρου βαθμολογίας των αποφοίτων του έτους 2017-18 (7,73 συγκριτικά με προηγούμενα έτη (το 2012-13 ήταν στο 7,98). Το ποσοστό επιτυχίας των φοιτητών σε όλες τις εξεταστικές περιόδους, οι οποίοι συμμετείχαν στις εξετάσεις σε όλες τις εξεταστικές περιόδους ανήλθε στο 80,8%, ενώ σε σχέση με όσους δήλωσαν τα μαθήματα που προσφέρθηκαν το ποσοστό επιτυχίας ανήλθε στο 63%. Παρατηρήθηκε δηλαδή ότι ένα 37% των φοιτητών δήλωσαν μαθήματα στα οποία είτε δεν προσήλθαν στις εξετάσεις είτε δεν εξετάστηκαν επιτυχώς. Γενικά, φαίνεται ότι το μεγαλύτερο μέσο ποσοστό επιτυχίας βάσει όσων δήλωσαν ένα μάθημα παρατηρήθηκε στα σεμινάρια, τις διδακτικές ασκήσεις και τα μαθήματα της ενότητας ΕΠΑ700 (άνω του 90%), ακολουθούν τα μαθήματα τύπου παράδοσης (62.9%) και το χαμηλότερο ποσοστό παρατηρήθηκε στις πτυχιακές εργασίες (38,7%).

Η αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές είναι συνήθως χαμηλή (<25%). Ωστόσο, η συνολική εκτίμηση των φοιτητών από το σύνολο των 1154 εγγραφών που ανταποκρίθηκαν στα ερωτηματολόγια για την αξιολόγηση των μαθημάτων του 2017-18, βρέθηκε με αρκετά θετικά ευρήματα για την ποιότητα των μαθημάτων του Τμήματος. Άνω του 60% των φοιτητών που ανταποκρίθηκαν εκτίμησαν από 'πολύ' έως 'πέρα πολύ' ότι οι στόχοι των μαθημάτων ήταν σαφείς και επιτεύχθηκαν. Άνω του 50% θεώρησαν ότι τα συγγράμματα ανταποκρίθηκαν από πολύ έως παρά πολύ στην κατανόηση του μαθήματος, το 64% απάντησε ότι έγιναν γνωστά εξ αρχής τα κριτήρια βαθμολόγησης του μαθήματος, ενώ το 30% θεώρησε ότι το μάθημα συνδέθηκε 'πολύ' ή 'πέρα πολύ' με γνώσεις άλλων μαθημάτων από το Τμήμα. Το 24% εκτίμησε δύσκολο ή πολύ δύσκολο το μάθημα που παρακολούθησε, ενώ άνω του 60% θεώρησε τουλάχιστον ικανοποιητική την καταλληλότητα των χώρων διδασκαλίας.

Σύσταση: Φαίνεται να υπάρχει μία σύνδεση του ποσοστού αποφοίτησης με το ποσοστό επιτυχούς ολοκλήρωσης της πτυχιακής εργασίας. Οι άτυπες συζητήσεις των μελών ΔΕΠ για την επάρκεια των πτυχιακών εργασιών που εκπονούνται από τους φοιτητές, καθώς και οι βαθμολογίες των φοιτητών στις πτυχιακές εργασίες τους, δείχνουν ότι ένα μεγάλο μέρος αυτών δεν καταφέρνει να ανταποκριθεί στις υψηλές απαιτήσεις μιας πτυχιακής εργασίας. Δεδομένου ότι η πτυχιακή εργασία προοιωνίζει μία περισσότερο ακαδημαϊκή και λιγότερο μία πρακτική επαγγελματική πορεία στο αντικείμενο του πτυχίου του Τμήματος, προτείνεται να συζητηθεί το ενδεχόμενο να γίνει η ΠΤΕ κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα. Όσοι φοιτητές δεν το επιλέγουν να το αντικαθιστούν με 3 άλλα μαθήματα που έχουν 4 ECTS.

2.4 Αρχή 4: Εισαγωγή φοιτητών, στάδια φοίτησης, αναγνώριση σπουδών και λήψη πτυχίου

Εισαγωγή φοιτητών: Το 2017-18 εισήλθαν στο Τμήμα 212 φοιτητές, εκ των οποίων οι 175 με εισαγωγικές εξετάσεις. Αξιοσημείωτο είναι ότι το ποσοστό των νεοεισαχθέντων φοιτητών σε σχέση με τις προτεινόμενες θέσεις φοιτητών που ζήτησε το Τμήμα για να τους εκπαιδεύσει ικανοποιητικά ανήλθε στο 169,17% (βλ. ΟΠΕΣΠ). Καθένας από αυτούς τους φοιτητές κατά το Α' εξάμηνο των σπουδών του κατανεμήθηκε σε ένα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος που λειτουργεί ως σύμβουλος σπουδών του καθ' όλο το φοιτητικό του βίο στο Τμήμα.

Στάδια φοίτησης: Ένα σημαντικό στάδιο κατά τη φοίτησή τους αποτελεί η έναρξη της διδακτικής άσκησης στο Β' έτος, όπου ο αριθμός φοιτητών που την παρακολουθούν αντανακλά και το βαθμό που παρακολουθούν ενεργά τις σπουδές τους στο Τμήμα. Κάθε χρόνο η πορεία των φοιτητών σε κάθε επίπεδο διδακτικής άσκησης μας δείχνει τον αριθμό των φοιτητών που ενεργά προχωρούν τακτικά στις σπουδές τους. Επίσης, κατά την έναρξη του 4ου έτους ο αριθμός των φοιτητών που έχει τη δυνατότητα να δηλώσει πτυχιακή εργασία δείχνει τον αριθμό των φοιτητών που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τουλάχιστον τις μισές μαθησιακές υποχρεώσεις τους στο ΠΠΣ (162 για το 2017-2018 από τους 190 που είχαν εισαχθεί το 2014-2015). Αυτός ο δείκτης δείχνει αδρομερώς ότι το 85% των φοιτητών στην αρχή του 4^{ου} έτους έχει επιτύχει σε τουλάχιστον τα μισά μαθήματα που απαιτούνται για να λάβει το πτυχίο του.

Αναγνώριση σπουδών: Το Τμήμα απονέμει πτυχία και αναγνωρίζει μαθήματα με βάση τη σχετική νομοθεσία και τον κανονισμό σπουδών του. Οι σχετικές διαδικασίες είναι ορισμένες και δημοσιευμένες προκειμένου να διευκολύνουν και να μην καθυστερούν τις όποιες αιτήσεις από φοιτητές. Σύμφωνα με απόφαση της Συνέλευσης, ο φοιτητής που έχει έλθει με κατατακτήριες εξετάσεις δεν μπορεί να αναγνωρίσει περισσότερα από 8 μαθήματα. Σε όλες τις περιπτώσεις αναγνώρισης εξετάζεται ο τίτλος του μαθήματος και το περιεχόμενό του σύμφωνα με τον οδηγό σπουδών του τμήματος προέλευσης του φοιτητή που ήλθε με μετεγγραφή ή με κατατακτήριες εξετάσεις.

Οι φοιτητές μαζί με το πτυχίο τους λαμβάνουν το παράρτημα πτυχίου, το οποίο περιγράφει όλα τα στάδια και τα αποτελέσματα των σπουδών τους.

Σύσταση: Καμία

2.5 Αρχή 5: Διδακτικό Προσωπικό

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2017-18, το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος αποτελούσαν 28 μέλη ΔΕΠ, 1 μέλος ΕΔΙΠ, 3 μέλη ΕΕΠ, 1 μέλος ΕΤΕΠ. Τα μέλη ΔΕΠ ανήκαν στις ακόλουθες βαθμίδες: 2 καθηγητές, 10 Αναπληρωτές Καθηγητές, 15 Επίκουροι Καθηγητές και 1 Λέκτορας. Το Τμήμα στελεχωνόταν, επίσης, από 3 μέλη διοικητικού προσωπικού και ένα μικρό αριθμό συμβασιούχων διδασκόντων και αποσπασμένων εκπαιδευτικών. Η επιλογή των γνωστικών αντικειμένων των μελών ΔΕΠ αποτελεί προϊόν ενός ευρύτερου στρατηγικού σχεδιασμού ανάπτυξης του Τμήματος σε συνάρτηση με τις απαιτήσεις του ΠΠΣ και τις προοπτικές εξέλιξής του. Οι μηχανισμοί και οι διαδικασίες επιλογής και εξέλιξης του προσωπικού γίνονται σε απόλυτη συμφωνία με την κείμενη νομοθεσία και τους κανονισμούς του ΠΚ. Τόσο το ΠΚ όσο και το Τμήμα

θεωρούν ιδιαίτερα σημαντική τη διαρκή επιμόρφωση και ακαδημαϊκή εξέλιξη του προσωπικού του σε σχέση με την έρευνα και τη διδασκαλία. Για το σκοπό αυτό το Τμήμα χορηγεί στο προσωπικό του επιστημονικές άδειες και χρηματική ενίσχυση για συμμετοχή και διοργάνωση συνεδρίων και λοιπών ανάλογων εκδηλώσεων, ενώ ενθαρρύνεται η κινητικότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού και οι επιστημονικές συνεργασίες μέσω του Erasmus και άλλων συναφών προγραμμάτων. Το υψηλό επίπεδο των μελών ΔΕΠ του Τμήματος αποτυπώνεται στην ποιότητα και την ποσότητα της ερευνητικής παραγωγής τους. Πιο συγκεκριμένα, έως και το 2018 τα μέλη ΔΕΠ είχαν δημοσιεύσει 295 εργασίες σε περιοδικά με κριτές και 32 εργασίες σε περιοδικά χωρίς κριτές. Επίσης, ήταν συγγραφείς 35 μονογραφιών, 37 βιβλίων και 292 κεφαλαίων σε συλλογικούς τόμους και διέθεταν 4621 αναφορές. Με βάση το Google Scholar, διέθεταν 2275 αναφορές έως το τέλος του 2018.

Το διδακτικό έργο των μελών ΔΕΠ στο ΠΠΣ και στα ΠΜΣ του Τμήματος κυμαίνεται από 6 έως 12 ώρες εβδομαδιαίως ανά μέλος ΔΕΠ, ενώ κάθε μέλος ΔΕΠ αφιερώνει περί τις 4 ώρες εβδομαδιαίως στη συνεργασία του με τους φοιτητές και περί τις 8 ώρες εβδομαδιαίως στις διοικητικές του υποχρεώσεις. Η αναλογία μελών ΔΕΠ του Τμήματος και προπτυχιακών φοιτητών ανέρχεται περίπου στο 1 προς 41 (διαμορφώνεται στο 1 προς 35,5 εάν συνυπολογιστούν και τα μέλη ΕΔΙΠ και ΕΕΠ, βάσει στοιχείων του Ακαδημαϊκού Έτους 2017-18). Αξίζει να σημειωθεί ότι η αναλογία αυτή στο Τμήμα είναι λίγο καλύτερη από την αναλογία διδασκομένων και διδασκόντων στην Ελλάδα με βάση την έκθεση της ΑΔΙΠ, η οποία είναι 1 διδάσκων προς 44,5 φοιτητές. Ωστόσο, στην Ευρωπαϊκή Ένωση η αναλογία διδασκομένων και διδασκόντων είναι 1 διδάσκων προς 15,6 φοιτητές, κάτι το οποίο καταδεικνύει τον δυσανάλογο όγκο έργου που αντιστοιχεί σε κάθε μέλος ΔΕΠ του Τμήματος συγκριτικά με άλλους Ευρωπαίους συναδέλφους τους. Παρόλα αυτά, ο αριθμός των εισακτέων φοιτητών αυξάνεται διαρκώς και είναι σταθερά πολύ μεγαλύτερος σε σχέση με τον αριθμό που προτείνει η Συνέλευση του ΠΤΠΕ προς τη Διοίκηση του Υπουργείου Παιδείας.

Το Τμήμα διαθέτει ένα καλά δομημένο σύστημα αξιολόγησης μαθημάτων και διδασκόντων, το οποίο οργανώνεται σε κεντρικό επίπεδο από τη ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Κρήτης. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης εξετάζονται από τους διδάσκοντες, τον Πρόεδρο, την ΟΜΕΑ και την Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος προκειμένου να ελεγχθούν η ποιότητα της παρεχόμενης διδασκαλίας και ο φοιτητοκεντρικός προσανατολισμός του ΠΠΣ, καθώς και να γίνουν οι απαραίτητες παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων και τη βελτίωση του ΠΠΣ και της ποιότητας των σπουδών. Ιδιαίτερα ικανοποιητικοί για τη διδακτική απόδοση του προσωπικού του Τμήματος είναι οι μέσοι όροι που σχετίζονται με θέματα επικοινωνίας, οργανωτικότητας και μεταδοτικότητας των διδασκόντων, οι οποίοι κυμαίνονται από 4,02 έως 4,54 κατά τα δύο εξάμηνα του έτους 2016-17.

Σύσταση: Η πρόβλεψη για μετά το 2017-18 είναι ότι θα μειωθεί ακόμη περισσότερο το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος λόγω συνταξιοδοτήσεων και αποχωρήσεων για άλλους λόγους. Μάλιστα, από το Τμήμα έχουν αποχωρήσει την τελευταία 10ετία αρκετά μέλη ΕΤΕΠ, ΕΔΙΠ και ΔΕΠ και δεν έχει πληρωθεί (λόγω οικονομικής κρίσης) η θέση τους. Ειδικότερα, αυτή τη στιγμή το Τμήμα έχει άμεση ανάγκη από 4 ΕΤΕΠ για να στελεχώσουν τα εργαστήρια του Τμήματος, 2 ΕΔΙΠ στα αντικείμενα της μουσικής και της εικαστικής αγωγής, καθώς και 5 μέλη ΔΕΠ για να αναπληρώσουν συνταξιοδοτήσεις – αποχωρήσεις των τελευταίων ετών και των επόμενων 2-3 ετών.

2.6 Αρχή 6: Μαθησιακοί Πόροι και Υποστήριξη Φοιτητών

Το Τμήμα διαθέτει ικανοποιητικές υποδομές. Πιο συγκεκριμένα, διαθέτει δύο Αμφιθέατρα μεγάλης χωρητικότητας (Γ2 και Δ7), μία αίθουσα Καλλιτεχνικών, μία αίθουσα Μουσικής, τρεις αίθουσες Σεμιναρίων, μία αίθουσα Η/Υ, μία αίθουσα του Διδασκαλείου και τους χώρους των ερευνητικών Εργαστηρίων. Εκτός από το αμφιθέατρο Δ7 που ανήκει από κοινού στο ΠΤΠΕ και το ΠΤΔΕ του ΠΚ, όλοι οι υπόλοιποι χώροι ανήκουν αποκλειστικά στο Τμήμα. Όλοι οι χώροι διδασκαλίας είναι εξοπλισμένοι με βιντεοπροβολείς, οθόνες

προβολής, καθώς και πίνακες μαρκαδόρου ή κιμωλίας. Η γραμματεία και το γραφείο του Προέδρου στεγάζονται στο ισόγειο του κτηρίου 4 (παλαιό κτήριο). Τα γραφεία του προσωπικού βρίσκονται στο ισόγειο και τον πρώτο όροφο του ίδιου κτηρίου, καθώς και στο ισόγειο και τον πρώτο όροφο του νέου κτηρίου. Η Αίθουσα Συνελεύσεων βρίσκεται στο κτήριο Γ2, ανάμεσα από το αμφιθέατρο Γ2 και την Αίθουσα Καλλιτεχνικών.

Το ΠΤΠΕ διοικείται από τον Πρόεδρο, τον οποίο αναπληρώνει ο Αναπληρωτής Πρόεδρος, και τη Συνέλευση που αποτελείται από τα μέλη ΔΕΠ του ΠΤΠΕ, τους εκπροσώπους των φοιτητών, προπτυχιακών και μεταπτυχιακών, και των μελών ΕΤΕΠ και ΕΔΙΠ. Την υποστήριξη του συνόλου των περίπου 1200 προπτυχιακών φοιτητών, των 123 μεταπτυχιακών φοιτητών και των 26 υποψήφιων διδασκτόρων του Τμήματος σε διοικητικό και τεχνικό επίπεδο έχουν αναλάβει οι 3 υπάλληλοι της γραμματείας και ένα μέλος ΕΤΕΠ που ανήκει στο Εργαστήριο Θεατρικής και Εικαστικής Παιδείας του Τμήματος.

Στο πλαίσιο της φοιτητοκεντρικής διδασκαλίας που προωθεί το Τμήμα έχει υιοθετηθεί ο θεσμός του ακαδημαϊκού συμβούλου. Από το πρώτο έτος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αντιστοιχίζονται στα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και έχουν τη δυνατότητα να απευθύνονται στον Σύμβουλό τους για όλα τα ακαδημαϊκά ζητήματα που τους απασχολούν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Έργο των συμβούλων είναι να πληροφορούν, να καθοδηγούν και να συμβουλεύουν σχετικά τους φοιτητές του Τμήματος.

Οι διδάσκοντες και οι φοιτητές του ΠΤΠΕ μπορούν να δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο των Εργαστηρίων του Τμήματος, τα οποία έχουν ως αποστολή την κάλυψη των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Κάθε Εργαστήριο διαθέτει δική του, ειδικά εξοπλισμένη, αίθουσα και στελεχώνεται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ή από συνεργάτες-ερευνητές, η επιστημονική ενασχόληση των οποίων εμπίπτει στο επιστημονικό αντικείμενο του Εργαστηρίου. Πιο συγκεκριμένα, τα εργαστήρια είναι: α) το Εργαστήριο Παιδαγωγικών Ερευνών και Εφαρμογών (διευθύντρια: Ευφημία Τάφα, Καθηγήτρια), β) το Εργαστήριο Ψυχολογικής Έρευνας (διευθυντής: Μάριος Πουρκός, Καθηγητής), γ) το Εργαστήριο Θεατρικής και Εικαστικής Παιδείας (διευθυντής: Ανδρέας Φουντουλάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής), δ) το Εργαστήριο Μουσικής και Ψυχοκινητικής Αγωγής (διευθύντρια: Μαρίνα Σωτηροπούλου-Ζορμπαλά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια) και ε) το Εργαστήριο Πληροφορικής στην Εκπαίδευση και Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών (διευθυντής: Νικόλαος Ζαράνης, Καθηγητής).

Οι φοιτητές έχουν πρόσβαση στις κεντρικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου. Πιο συγκεκριμένα, μέσω του ενιαίου πληροφοριακού περιβάλλοντος διαχείρισης φοιτητολογίου (ΕΠΔΦ), οι φοιτητές του Τμήματος έχουν πρόσβαση: α) Στο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα (StudentWeb), μέσω του οποίου μπορούν να κάνουν ηλεκτρονικά τις δηλώσεις των μαθημάτων τους κάθε εξάμηνο, να έχουν πρόσβαση σε στοιχεία που αφορούν στα μαθήματα που προσφέρονται και στις βαθμολογίες των μαθημάτων, στα οποία έχουν εξεταστεί, και να αιτούνται την έκδοση πιστοποιητικών, β) Στη Φοιτητική Μέριμνα, γ) Στη ΜΟΔΙΠ, δ) Στη Γραμματεία του Τμήματος, και ε) Στις οριζόντιες υπηρεσίες του Υπουργείου. Στους φοιτητές παρέχεται η χρήση πανεπιστημιακού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), δωρεάν ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο, και δυνατότητα χρήσης υπηρεσίας απομακρυσμένης πρόσβασης (VPN) και πλατφόρμας τηλεεκπαίδευσης (e-class). Οι φοιτητές του Τμήματος έχουν δικαίωμα χρήσης της Κεντρικής Βιβλιοθήκης της Πανεπιστημιούπολης στο Ρέθυμνο, και – σε επίπεδο Τμήματος – της βιβλιοθήκης των πτυχιακών εργασιών του Τμήματος «Γεώργιος Κρασανάκης», της Σενετακείου Βιβλιοθήκης με βιβλία και περιοδικά γύρω από την Ειδική Αγωγή και της Φθενακείου Βιβλιοθήκης που αποτελεί δωρεά του επίτιμου διδάκτορος του Τμήματος Βασιλείου Φθενάκη. Μέσω του γραφείου φοιτητικής μέριμνας οι φοιτητές έχουν πρόσβαση σε παροχές σίτισης, στέγασης, υγειονομικής περίθαλψης, άθλησης, υποτροφιών, επιδομάτων και φοιτητικών ταυτοτήτων. Σημαντικές είναι οι υπηρεσίες που παρέχονται από: α) το συμβουλευτικό κέντρο του ΠΚ αναφορικά με τη στήριξη των φοιτητών με αναπηρίες και την ψυχολογική υποστήριξη των φοιτητών γενικότερα, β) το θεσμό του Συνηγόρου του Φοιτητή, μια υπηρεσία η οποία διαμεσολαβεί μεταξύ φοιτητών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών για την επίλυση διαφορών και την τήρηση της νομιμότητας γύρω από ποικίλα ζητήματα των σπουδών των φοιτητών και γ) το γραφείο διασύνδεσης, το οποίο φροντίζει για την ενημέρωση των φοιτητών γύρω από ζητήματα σταδιοδρομίας, μεταπτυχιακών σπουδών κ.λπ. Το Τμήμα στηρίζει τη συμμετοχή των φοιτητών στο πρόγραμμα Erasmus ενθαρρύνοντας την κινητικότητά τους και συμμετέχοντας σε συναφείς δράσεις, όπως το σύστημα ECTS και το Παράρτημα Διπλώματος (DS), ενώ

παράλληλα έχει αναλάβει τη διοργάνωση ενός διεθνούς εκπαιδευτικού προγράμματος Intensive Program (IP) στο πλαίσιο του LLP Erasmus.

Σύσταση: Προτείνεται να ζητηθεί από το Πανεπιστήμιο η αύξηση της χρηματοδότησης του Τμήματος, η οποία μέχρι σήμερα είναι ιδιαίτερα χαμηλή συγκριτικά με το ανθρώπινο δυναμικό που υπηρετεί (διδασκτικό και διοικητικό προσωπικό) ή εκπαιδεύεται (φοιτητές) στο Τμήμα. Η ετήσια χρηματοδότηση του Τμήματος είναι από τις χαμηλότερες στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, αν και διαθέτει έναν αριθμό φοιτητών και διδακτικού προσωπικού που είναι από τους μεγαλύτερους στο Πανεπιστήμιο και ιδιαίτερα μεταξύ των τμημάτων του Ρεθύμνου. Η αύξηση της χρηματοδότησης θα χρησιμοποιηθεί για την προμήθεια εποπτικών μέσων και υλικών για τη διδακτική άσκηση των φοιτητών, η οποία προϋποθέτει μια σημαντική δαπάνη.

2.7 Αρχή 7: Διαχείριση Πληροφορίας

Το Τμήμα αναγνωρίζοντας τη σημασία της συστηματικής συλλογής δεδομένων και παρακολούθησης διαδικασιών διαθέτει:

- Μέσω του Πανεπιστημίου, σύστημα για την παρακολούθηση των φοιτητών όπου καταγράφονται όλα τα στοιχεία σχετικά με κάθε φοιτητή (φυσιογνωμία, επιδόσεις, βαθμός ικανοποίησης από το διδακτικό προσωπικό, πορεία φοίτησης και ολοκλήρωσης των σπουδών/ρυθμός αποφοίτησης, κ.ά.), ώστε να υπάρχει λεπτομερής εικόνα του πληθυσμού των φοιτητών.
- Δύο συστήματα (ένα του Τμήματος και ένα του Πανεπιστημίου) για την επάρκεια των υποδομών και των διοικητικών υπηρεσιών, το διδακτικό και ερευνητικό/επιστημονικό έργο των διδασκόντων και τα διδασκόμενα από αυτούς μαθήματα (στόχοι, περιεχόμενο, οργάνωση, βιβλιογραφία, αξιολόγηση και μέσα υποστήριξής τους, χώροι διδασκαλίας, κ.ά.).
- Σύστημα για παράδοση και εξέταση ασκήσεων.
- Κεντρικό ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων, όπου βρίσκονται τα έγγραφα που προδιαγράφει η κάθε διαδικασία, π.χ. αναγνώριση μαθημάτων, εισαγωγή/αλλαγή μαθημάτων, υλικό εκδηλώσεων κ.λπ.
- Κεντρική ιστοσελίδα, όπου ανακοινώνονται άμεσα πληροφορίες/ανακοινώσεις.
- Σύστημα εγγραφής και καταγραφής των αποφοίτων του Τμήματος.
- Το Τμήμα χρησιμοποιεί τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης (Facebook, LinkedIn) για να βρίσκεται σε επαφή με τους αποφοίτους, τους φοιτητές, αλλά και το γενικό κοινό.
- Διάφορες άλλες ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς τους φοιτητές, όπως αναφέρονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Το Τμήμα (και με τη βοήθεια του Πανεπιστημίου) έχει ορίσει ορισμένους δείκτες παρακολούθησης των διαφόρων διαδικασιών, οι οποίοι εξετάζονται τακτικά (σε ετήσια βάση). Στο πλαίσιο αυτών των δεικτών το Τμήμα έχει ακριβή γνώση του πληθυσμού των φοιτητών, της προόδου στις σπουδές, την ικανοποίηση των φοιτητών και τις ελλείψεις των υποδομών, ενώ παράλληλα γίνεται προσπάθεια να βρίσκεται σε επαφή με τους αποφοίτους.

Σύσταση: α) Το Τμήμα βρίσκεται στην πλεονεκτική θέση να έχει συλλέξει αρκετά στοιχεία από πολλαπλές πηγές. Συστηματικότερη παρακολούθηση και ανάλυση των στοιχείων αυτών θα βοηθήσει στον καθορισμό βελτιωτικών ενεργειών. β) Τα υπάρχοντα ερωτηματολόγια σε ορισμένες περιπτώσεις δεν καλύπτουν τις τρέχουσες ανάγκες του Τμήματος και θα μπορούσαν να επικαιροποιηθούν λαμβάνοντας συμπληρωματικά υπόψη περισσότερα ποιοτικά δεδομένα προκειμένου να υπάρξει και πιο οργανωμένη διαδικασία αξιοποίησης της γνώμης/συμβολής των φοιτητών και αποφοίτων. γ) Ο εκσυγχρονισμός των διαδικασιών αξιολόγησης (περιεχόμενο και διαδικασία) ίσως βοηθήσει στην αύξηση του ποσοστού συμμετοχής των φοιτητών και αποφοίτων. Η ύπαρξη δυνατότητας για τους αποφοίτους να συμπληρώνουν με ένα κωδικό τα νέα στοιχεία τους (e-mail, άλλες σπουδές, απασχόληση, κ.λπ.) ίσως βοηθήσει στην συστηματικότερη παρακολούθηση της κατάστασης και επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας.

2.8 Αρχή 8: Δημόσια Πληροφορία

Το Τμήμα διαθέτει ιστοσελίδα με τις απαραίτητες πληροφορίες για το πρόγραμμα προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών και τη γενικότερη λειτουργία του Τμήματος (οι οποίες είναι χρήσιμες για τους τρέχοντες και μελλοντικούς φοιτητές, τους διδάσκοντες, τους πτυχιούχους και για κάθε άλλο ενδιαφερόμενο πολίτη), με στόχο την εύκολη πρόσβαση, απλότητα, και βελτιστοποίηση της ενημέρωσης. Η ιστοσελίδα περιέχει ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (e-class) (η οποία συνιστά δυναμικό εργαλείο για τη διδασκαλία των μαθημάτων) και πληροφορίες για την ιστορία, τη στοχοθεσία και την αξιολόγηση του Τμήματος, το διδακτικό και διοικητικό του προσωπικό, τα επιστημονικά-ερευνητικά του εργαστήρια και προγράμματα/δράσεις, τις επιτροπές του, τις βιβλιοθήκες του, το επιστημονικό του περιοδικό και το πλήθος των λοιπών του δραστηριοτήτων (νέα, εκδηλώσεις, συνέδρια/συμπόσια/ημερίδες, κ.ά.).

Σύσταση: Η συστηματικότερη και λεπτομερέστερη αναφορά στην ιστοσελίδα για δραστηριότητες και επιτυχίες του Τμήματος και των μελών του στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, θα βοηθήσει την περαιτέρω προβολή του Τμήματος.

2.9 Αρχή 9: Συνεχής Παρακολούθηση και Περιοδική Εσωτερική Ανασκόπηση των Προγραμμάτων

Τα τελευταία χρόνια, το έμπυχο δυναμικό του ΠΤΠΕ έχει υιοθετήσει τη διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος. Η πρώτη συλλογική προσπάθεια εισαγωγής ενιαίου, θεσμοποιημένου συστήματος αξιολόγησης πραγματοποιήθηκε συστηματικά κατά την Ετήσια Εσωτερική Αξιολόγηση του ΠΠΣ από το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013, στο πλαίσιο της ευρύτερης αξιολόγησης του Τμήματος. Κάθε έτος η ΟΜΕΑ του Τμήματος μαζί με τον Πρόεδρο παρακολουθεί τις αριθμητικές αναφορές που στέλνει η ΜΟΔΙΠ για θέματα σχετικά με τη λειτουργία του ΠΠΣ σε επίπεδο εγγραφών φοιτητών, επιδόσεων φοιτητών, ρυθμό αποφοίτησης καθώς και προσφορά μαθημάτων από τα μέλη ΔΕΠ.

Κατά το ακ. έτος 2013-2014 δημιουργήθηκε από το ΠΤΠΕ νέο ΠΠΣ, το οποίο άρχισε να λειτουργεί κατά το ακ. έτος 2014-2015. Το νέο ΠΠΣ αξιολογείται συστηματικότερα αναφορικά με τα ακ. έτη 2015-2016 και εξής με τη συλλογή και την επεξεργασία δεδομένων που αφορούν το διδακτικό και το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ, τις υποδομές κ.λπ. από την ΟΜΕΑ του Τμήματος, σύμφωνα με τις οδηγίες της ΜΟΔΙΠ στο πλαίσιο της διαδικασίας πιστοποίησής του από την ΑΔΙΠ. Οι Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης του ΠΤΠΕ βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Τμήματος. (<https://ptpe.edc.uoc.gr/el/page/7476/aksiologisi-tmimatos>).

Η εσωτερική αξιολόγηση αποσκοπεί, μέσα από την παρακολούθηση των ενδεχομένων διορθώσεων, στο να επιτυγχάνονται οι στόχοι που έχουν ορισθεί, με τελικό αποτέλεσμα τη συνεχή βελτίωσή τους. Στην επανεκτίμηση του ΠΠΣ λαμβάνονται υπόψη η τρέχουσα εμπειρία του διδακτικού προσωπικού, η ανταπόκριση των φοιτητών στα περιεχόμενα των μαθημάτων κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας ή και στην εξέταση του μαθήματος, η επεξεργασία των σχετικών απαντήσεων των φοιτητών/τριών στα ερωτηματολόγια αξιολόγησης του κάθε μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου, καθώς επίσης οι προσδοκίες και οι μαθησιακές ανάγκες που διατυπώνουν οι φοιτητές δια μέσου των αντιπροσώπων τους στα θεσμικά όργανα του ΠΤΠΕ. Κεντρικό ρόλο στη διαδικασία για την αξιολόγηση, επανεκτίμηση, την αναπροσαρμογή και την επικαιροποίηση της ύλης των μαθημάτων διαδραματίζει η Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών. Η Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών είναι επταμελής και συνεδριάζει κατά τακτά διαστήματα με συχνότητα κατά μέσο όρο μια φορά στους τρεις μήνες ίσως και περισσότερες φορές, αν υπάρχουν θέματα για συζήτηση.

Η σημαντικότερη αλλαγή που έχει οδηγήσει σε βελτίωση, σχετικά με την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων του ΠΠΣ, είναι η αλλαγή στο ΠΠΣ και στον Οδηγό Σπουδών, η οποία πραγματοποιήθηκε το

ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 και είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός νέου ΠΠΣ και ενός αντίστοιχου Οδηγού Σπουδών που υιοθετήθηκαν για πρώτη φορά το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015. Κατά το τρέχον έτος 2017-18 αποφοίτησαν οι πρώτοι φοιτητές που εισήχθησαν με το νέο πρόγραμμα σπουδών.

Το νέο ΠΠΣ δίνει ιδιαίτερη έμφαση στα μαθήματα των Επιστημών της Αγωγής. Ωστόσο, το Τμήμα θεραπεύει και άλλες επιστήμες και ειδικότητες, οι οποίες συμβάλλουν στην επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία των φοιτητών, προκειμένου αυτοί να αποκτήσουν ένα προφίλ εκπαιδευτικού με ολοκληρωμένη και άρτια κατάρτιση στην Παιδαγωγική, κοινωνικά ευαισθητοποιημένου αλλά και με ουσιαστική ανθρωπιστική Παιδεία.

Σύσταση: Το Τμήμα πρέπει να επιχειρήσει έναν πρώτο απολογισμό του νέου ΠΠΣ καθώς και την παρακολούθηση πιθανών δυσκολιών που εμφανίζονται, ώστε να συζητηθούν στην αρμόδια Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών και τελικά στη Συνέλευση του Τμήματος, και να ληφθούν οι ανάλογες αποφάσεις.

2.10 Αρχή 10: Τακτική Εξωτερική Αξιολόγηση των Προπτυχιακών Προγραμμάτων

Οι ακαδημαϊκές μονάδες και τα Ιδρύματα συμμετέχουν στην περιοδική εξωτερική αξιολόγηση που στοχεύει στη διασφάλιση ποιότητας. Στην αξιολόγηση αυτή λαμβάνονται υπόψη και οι απαιτήσεις του νομοθετικού πλαισίου, βάσει του οποίου λειτουργούν. Συγκεκριμένα, η **θεσμοθετημένη από την ισχύουσα νομοθεσία Εξωτερική Αξιολόγηση** του ΠΠΣ του ΠΤΠΕ πραγματοποιήθηκε άπαξ κατά την περίοδο από 1 έως και 8 Δεκεμβρίου 2013 από Τριμελή Επιτροπή Αξιολόγησης που ορίστηκε από την ΑΔΙΠ σύμφωνα με το Ν.3374/2005.

Κατά το 2017-18 το ΠΤΠΕ συνεχίζει να λαμβάνει υπόψη όσες συστάσεις περιγράφονται στην Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης για τη βελτίωση της λειτουργίας του Τμήματος και του Προγράμματος Σπουδών, για τις οποίες έχει τη δυνατότητα να παρέμβει και δεν αφορούν σε ευρύτερες δομικές αδυναμίες του συστήματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας.

Από την ολοκλήρωση της εξωτερικής αξιολόγησης και εξής το Τμήμα έλαβε μέρος στην αξιολόγηση Πανεπιστημίων του [U-multirank](#) για το αντικείμενο της Παιδαγωγικής και δέχθηκε ανατροφοδότηση για το έργο που επιτελείται στο Τμήμα, καθώς και μία σημαντική θέση για τις επιδόσεις του Τμήματος. Ιδιαίτερα στο πεδίο της έρευνας το Τμήμα βρέθηκε στην 43^η θέση διεθνώς, 12^ο στην Ευρώπη και 1^ο μεταξύ των υπόλοιπων Τμημάτων που έχουν ως αντικείμενο σπουδών την Παιδαγωγική Επιστήμη στην Ελλάδα. Συνολικά, η θέση του Τμήματος με βάση τον συνδυασμό των κύριων δεικτών του Umultirank το Τμήμα βρέθηκε στην 73^η θέση διεθνώς και 3^η θέση στην Ελλάδα.

Τέλος, κατά το έτος 2017-18 έχουν επιτύχει τις ακόλουθες διακρίσεις, τα εξής μέλη του Τμήματος:

- Στην Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Μαρίνα Σωτηροπούλου-Ζορμπαλά έχει απονεμηθεί το βραβείο [Colin Marsh Pearson Australia Award](#) 2015-2017 για άρθρο που δημοσίευσε σε συνεργασία με τη διδακτορική φοιτήτρια Αγάθη Αργυριάδη (2017).
- Στην Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Μαρίνα Τζακώστα έχει απονεμηθεί ερευνητική υποτροφία από το Stanley Seeger Center for Hellenic Studies του Πανεπιστημίου Princeton (Visiting Research Fellowship), (2018).

Σύσταση: Να συνεχίσει το Τμήμα να συμμετέχει σε εξωτερικές αξιολογήσεις που οργανώνονται από διεθνείς οργανισμούς (π.χ. U-multirank).